00236255

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

A190/I/8

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
PRE-TRIAL CHAMBER
CHAMBRE PRELIMINAIRE

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក-កសចស (អបជ១១)

ចំពោះមុខ: ចៅក្រម ប្រាក់ គឹមសាន ប្រធាន
ចៅក្រម Rowan DOWNING
ចៅក្រម ន័យ ថុល
ចៅក្រម Katinka LAHUIS
ចៅក្រម ហួត វុទ្ធី

កាលបរិច្ឆេទ: ៤ វិច្ឆិកា ២០០៨

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception): 04 / NOV / 2008
ម៉ោង (Time/Heure): 11:00
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: C.A. Fuy

---

សាធារណៈ:

សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈ: របស់លោក ខៀវ សំផន

ឯកសារបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification): 04 / NOV / 2008
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: C.A. Fuy

សហព្រះរាជអាជ្ញា

ជា លាង
Robert PETIT
យ៉េត ចរិយា
William SMITH
តាន់ សេណារ៉ុង
Anees AHMED

ជនត្រូវចោទ

ខៀវ សំផន

មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ហុង គឹមសួន
ឡោ ជុនធី
នី ចាន់ឌី
គង់ ពិសី
Silke STUZINSKY
យ៉ុង ផានិត
គីម ម៉េងឃី
Martine JACQUIN

សហមេធាវីការពារក្តី

សា សូវ៉ាន
Jacques VERGÉS

១. **អង្គបុរេជំនុំជម្រះ នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា** ("អវតក") ទទួលបាន "ពាក្យសុំឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈ ស្តីពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធការបកប្រែសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌរបស់លោក ខៀវ សំផន ("ប្តឹងឧទ្ធរណ៍")។ ពាក្យសុំនេះបានដាក់នៅថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ("ពាក្យសុំ")។

I. ប្រវត្តិនីតិវិធី

២. នៅក្នុងពាក្យសុំនេះ, សហមេធាវីការពារក្តីសន្និដ្ឋានថា "សេចក្តីសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំបកប្រែសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌរបស់ លោក ខៀវ សំផន បង្កឱ្យមានការរំលោភដ៏ធ្ងន់ធ្ងរទៅលើសិទ្ធិរបស់ក្រុមការពារក្តី។ ហេតុដូច្នេះ សវនាការនេះនឹងអាចឈានទៅដល់សេចក្តីសម្រេចមួយដែលបញ្ចប់នីតិវិធីនានា និងអាចបង្គាប់ឱ្យមានការដោះលែងលោក ខៀវ សំផន ឱ្យមានសេរីភាពឡើងវិញ។ ដូចដែលវិធាន ៧៧(៦) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងបានចែងស្រាប់, សវនាការជាសាធារណៈនឹងមានលក្ខណៈសមស្របជាទីបំផុត។ ហេតុដូច្នេះ ដើម្បីធានានូវសិទ្ធិជាសារវន្តរបស់លោក ខៀវ សំផន ឱ្យមានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ និងជាសាធារណៈ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១៤.១ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ សហមេធាវីការពារក្តីពិចារណាឃើញថា វាគឺជាប្រយោជន៍ចំពោះការវិនិច្ឆ័យមួយដ៏ត្រឹមត្រូវចំពោះសំណុំរឿងនេះ ដែលសវនាការនេះត្រូវប្រព្រឹត្តទៅជាសាធារណៈ។"[១]

៣. នៅថ្ងៃទី២៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨, សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានតបចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ("សេចក្តីសន្និដ្ឋានតប")។ នៅក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ៤ និង វាក្យខណ្ឌទី៥ នៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានតបនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាសន្និដ្ឋានថា ពុំចាំបាច់តម្រូវឱ្យមានសវនាការដេញដោលឡើយ ហើយស្នើឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេចលើសំណុំរឿង ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។[២]

៤. នៅក្នុងសេចក្តីបង្គាប់ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨, អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានអញ្ជើញសហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ ឱ្យដាក់សារណាតបចំពោះវាក្យខណ្ឌទី ៤ និងវាក្យខណ្ឌទី ៥ នៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានតប ក្នុងរយៈពេលប្រាំពីរ(៧)ថ្ងៃ។

---

[១] ពាក្យសុំឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈស្តីពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធការបកប្រែសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌរបស់លោក ខៀវ សំផន ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ A190/I/2 វាក្យខណ្ឌទី ១៩ និងវាក្យខណ្ឌ ២០។

[២] សេចក្តីសន្និដ្ឋានតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក ខៀវ សំផន ស្តីពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីទាក់ទងនឹងការបកប្រែ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨ A190/I/4 វាក្យខណ្ឌទី ៥។

៥. នៅថ្ងៃទី២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ សហមេធាវីការពារក្តីបានដាក់ "សារណាតបស្តីពីភាពចាំបាច់ឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈ"("សារណាតប")។ នៅក្នុងសារណាតបនេះ, សហមេធាវីការពារក្តីសន្និដ្ឋានថា "អង្គបុរេជំនុំជម្រះគឺជាអង្គជំនុំជម្រះមួយដ៏សំខាន់នៃការជជែកពិភាក្សាគ្នាស្តីពីសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីប្រកបដោយយុត្តិធម៌។ ការជជែកពិភាក្សាដ៏មានសារៈសំខាន់បំផុតគឺទាក់ទងនឹងនីត្យានុកូលភាព និងភាពគួរជាទីទុកចិត្តនៃ អ.វ.ត.ក។ ដោយសារហេតុផលនេះហើយទើបក្រុមការពារក្តីបានស្នើឱ្យមានការជជែកពិភាក្សានេះប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងសវនាការជាសាធារណៈ។[...][៣] ជាការពិតណាស់, វាមិនមានហេតុផលត្រឹមត្រូវណាមួយដែលតម្រូវឱ្យយកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះមកសម្រេច ដោយមិនមានសវនាការដេញដោលឡើយ។ [...] ម្យ៉ាងវិញទៀត ស្ថានភាពរបស់លោក ខៀវ សំផន មានលក្ខណៈខុសប្លែកពីគេ ហើយបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់គាត់ អាចនាំដល់ការបញ្ចប់នីតិវិធី។ ដោយហេតុតែពាក្យបណ្តឹងនេះចោទសួរអំពីនីត្យានុកូលភាពរបស់ អ.វ.ត.ក ជាជាងអ្វីផ្សេងទៀតនោះ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះទាមទារឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈ"។[៤]

II. សេចក្តីពិចារណា

៦. នៅក្នុងវិធានច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធ, វិធាន ៧៧ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង(វ.២) ដែលបានធ្វើវិសោធនកម្មនៅថ្ងៃទី៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ចែងថា:

> ៣. (ក) ប្រធានអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់ថាសំណុំរឿងនោះ មានភាពពេញលេញ និងកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការ ។
>
> (ខ) បន្ទាប់ពីបានពិចារណាលើការយល់ឃើញរបស់ភាគី អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ឬ ពាក្យសុំដោយផ្អែកតែលើមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ភាគីតែប៉ុណ្ណោះ។
>
> ៥. សវនាការរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវធ្វើឡើងជា*អសាធារណៈ* លើកលែងតែមានចែងផ្សេងក្នុងអនុវិធាន ៦។ [...]
>
> ៦. តាមសំណើរបស់ចៅក្រមណាម្នាក់ ឬរបស់ភាគី អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចសម្រេចថា នីតិវិធីទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកនៃសវនាការត្រូវធ្វើឡើងជាសាធារណៈ ជាពិសេសនៅពេលដែលសំណុំរឿងនោះអាចត្រូវបានបញ្ចប់ ដោយសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន ដូចជាពាក្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ឬ ពាក្យសុំពាក់ព័ន្ធទៅនឹងបញ្ហាយុត្តាធិការ ឬ មូលហេតុដែលនាំឱ្យរលត់បណ្តឹងអាជ្ញា បើអង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថាដើម្បីជាប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ និងមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬវិធានការការពាររបស់តុលាការ។

---

[៣] សារណាតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីស្តីពីភាពចាំបាច់ឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ A190/I/7 វាក្យខណ្ឌទី 3។

[៤] សារណាតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីស្តីពីភាពចាំបាច់ឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ A190/I/7 វាក្យខណ្ឌទី 5។

៧. អនុលោមតាមវិធាន ៧៧(៦)នៃវិធានផ្ទៃក្នុង, សវនាការ *ជាសាធារណៈ* មានលក្ខណៈសមស្របជាទីបំផុត ក្នុងករណីដែលសំណុំរឿងនេះអាចឈានទៅដល់ការបញ្ចប់នីតិវិធី ដោយសារអំណាចនៃសាលដីការបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ ដោយសារតែវិធាននេះត្រូវបានគេបង្កើតឡើងជុំវិញការសន្មតមួយថា កាលបរិច្ឆេទបើកសវនាការត្រូវបានគេកំណត់, វិធាននេះក៏អាចយកមកប្រើប្រាស់ជាបទដ្ឋានណែនាំក្នុងការកំណត់ថាតើជាគោលការណ៍ ករណីណាខ្លះដែលចាំបាច់មានសវនាការពេញអង្គ។ សហមេធាវីការពារក្តីបានផ្តល់អំណះអំណាងនៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍, ពាក្យសុំ, និងសារណាតបរបស់ខ្លួនថា សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អាចនាំដល់ការបញ្ចប់នីតិវិធី។ សហមេធាវីបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានតបអំពីទ្រឹស្តីនៃការរំលោភបំពានលើកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ហើយផ្តល់អំណះអំណាងថា ជនត្រូវចោទគួរត្រូវតុលាការដោះលែងឱ្យមានសេរីភាព ដើម្បីជាការប៉ះប៉ូវនៃការរំលោភសិទ្ធិទាំងឡាយរបស់គាត់។

៨. អង្គបុរេជំនុំជម្រះទទួលស្គាល់ថា មូលដ្ឋានចំបងមួយក្នុងចំណោមមូលដ្ឋាននានា ក្នុងការបើកសវនាការជាសាធារណៈ គឺដើម្បីឱ្យសាធារណៈជនមានលទ្ធភាពពិនិត្យលើភាពយុត្តិធម៌នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ ទាំងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ទាំងសេចក្តីសន្និដ្ឋានតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយនៅលើគេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ក ដើម្បីជាផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដែលត្រូវបើកចំហបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ជាសាធារណៈ។ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទបានលើកអំណះអំណាងថា ផលវិបាកដែលកើតចេញពីការវិភាគវិនិច្ឆ័យរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ចំពោះអង្គសេចក្តីនៃបណ្តឹងនេះគឺថាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះអាចនាំដល់ការបញ្ចប់នីតិវិធី ហើយជនត្រូវចោទគួរត្រូវដោះលែងឱ្យមានសេរីភាព។ ហេតុដូច្នេះ សាធារណៈជនមានផលប្រយោជន៍ចំពោះសវនាការពេញអង្គនេះផងដែរ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះពិចារណាទៀតថា ការរៀបចំសវនាការជាសាធារណៈនឹងទំនងជាមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការសំងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរឡើយ។

ហេតុដូច្នេះអង្គបុរេជំនុំជម្រះ÷

(១) **ទទួលយក** ពាក្យសុំឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈ។

(២) **កំណត់** ថ្ងៃសវនាការនៅថ្ងៃទី **៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨** វេលាម៉ោង **៩:០០ ព្រឹក**។ និង

(៣) **អញ្ជើញ** ភាគីទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនេះ ឱ្យចូលរួមនៅក្នុងសវនាការនេះ ដូចដែលបានកំណត់។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៨

ប្រធានអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

ប្រាក់ គឹមសាន